

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גליון העולם הזה, שהופיע השבוע לפני 25 שנה, הקדיש חקירה נרחבת, תחת הכותרת, מדינה בתוך מדינה, לממלכת הקרן הקיימת לישראל. שהייתה ב-1959 (לפני שהאדמות שברשותה הועברו למנהל

מקרקעי ישראל) בעלת הקרקעות הגדולה במדינה, שעליהן ישבו ב-600 ישובים כפריים, יותר מחצי מיליון אזרחים. בחקירה סופר, בין השאר, גם על המנהל הראשון של הקרן הקיימת, מנחם אוסישקין, שדאג לכך כי רחוב מרכזי בשכונת רחביה הירושלמית ייקרא על שמו בעידו בחיים, וגם הקפיד על כך שפועלתי-ניקיון, מצויידת בסולם ובדלי, תעבור מדי ערב שבת ברחוב ותמך את השלטים הנשואים את שמו בקרנות הרחוב שלו. כתבת השעה היוותה על יציאתו מן הכלא של דויד יעקובוביץ, שנשפט בשנת 1949 למוות (בתקופה שבה טרם בוטל עונש המוות), על אונס שלווה במעשה רצח בלב תל-אביב. הוא יצא לחופשי עשר שנים ויומיים אחרי שנשפט, מאחר ששנייה-שמונת הימרים ב-15 שנות מאסר, שמהן נוכח השליש המקובל ועליהן התוספו שני ימי מאסר, בגין נסיונו להבריח סיגריות לבית-הסוהר. בשער הגליון: אני תק ממשעו: קרא דויד יעקובוביץ בצאתו מן הכלא.

העולם הזה מגלה את הקשר האישי

בין בן-גוריון להדצל * פרופסור, לכל

מיני דברים" מצמיח שערות על קרחת

העם

הספינסק לא סוד

מישרדי החוץ ככל העולם יודעים כי ישראל רומה, לעתים, לילדה קפריות. הם למרו להתייסס אליה בסבלנות. השבוע עמדה סבלנות זו במיבחן רציני.

גרמו לכך חופשתו של דויד בן-גוריון, שעלה על האונייה תיאודור הרצל והפליג בה לנופש בחוף צרפת. היתה זאת חופשה רגילה מאוד, אולם בישראל, שבה קיים בחוגים מסוימים שיגעון הסודיות, אי-אפשר היה לפרסם זאת.

הכל נשאר כסוד, עד שהעניין התפוצץ בצרפת, דבר שהיה מוכן מראש מייד על ידי הניחוחים על גדותיו. כי ערב מיבע סיני ביקר ביג" באורח סודי בצרפת, כדי לקבל הנחיות

לפעולה. ייתכן שבישראל היה מישור מעוניין בחשך כזה, כדי להפחית את עבר אל-נאצר באופן ילדותי. אולם מישרדי החוץ הצרפתי, המנסה לפייס את עבר אל-נאצר, כדי לכבוד את מרדיו אלג'יריה, הגיב בעם.

בסך-הכל הזכירה הפרשה כולה את הבריאות אודות היהודי שצלה לרכבת כלכוב ושאל את שכנו לאן הוא נוסע.

"לפינסק", השיב הלה, "רמאי" התרגש הראשון, "אתה אומר לי פינסק, כדי שאחשוב שאתה נוסע לפלונסק. אבל אני יודע שאתה כאמת נוסע לפינסק!"

שינויי-ערבים. העולם הזה, שלא יכול היה לפרסם את הידיעה (מטעמי צנזורה) הכניס אותה בשבוע שעבר במדור תצפית (תשקיף של היום), כמילים: "צפה לשינוי ערכים יסודי בהשקפתו של דוד בן-גוריון על חוזה-הציונות תיאודור הרצל. למרות הסתייגותו האישית של ביג"י מכל הקשור בדמותו של הרצל, דבר

מכתבים

(המשך מעמוד 3)

מעונשו של המיקרה הרפואי המור יכול להציל אותנו רק מיקרה מזור עור יותר, כמו, למשל, לידת תאומים סיאמיים, אל דאגה, גם זה יקרה. הניתוח המסוכן הכרוך בלידתם מתבצע בימים אלה ממש במלון המלך דויד בירושלים. כאשר ייצאו התאומים האלה (לראשונה מזה אלפיים שנה) ללובי של המלון — בעלי שני ראשים, לב אחד ואין ספור ידיים ורגליים — יועם באחת זוהרו של מידוענו הונג. הוא יחזור למקום הראוי לו: צינצנת פורמאלין באחד מבתי-הספר לרפואה.

תחיה יעקובי, כפר-סבא

בדיעה צלולה

מי זקוק לבדיקה דחופה במישרד-הבריאות! תשובת התלויין המתנדב למיכתבו של מייק נבון (העולם הזה 18.7.84).

מייק נבון כותב מגרמניה: "כשלחמנו לעצמאותנו..." למען כך לחמנו שיוכל להישאר בגרמניה?

לאור מיכתבו יש לברוק את מי צריך לשלוח לבדיקה במישרד הבריאות, אני, אישית, מעדיף שיישאר בגרמניה ויבדק שם. חבל על כספי משלם המיסים הישראלי.

לגופו של עניין: במקום או כמאחר היה צורך בתלויין במדינת ישראל, ואני, כיליד הארץ, שעבר את

העולם הזה 1143 תאריך: 26.8.1959

פסוק השבוע

● יוסף אלמוגי, יושב-ראש מטה-הבחירות של מפא"י, על ועדת-מינויים של מיפגתו: "זאת לא ועדת-מינויים — זאת ועדת-עניינים!"

שהתבטא בהתנגדותו הנמרצת, כי שעתו, להעלות עצמותיו של הרצל ארצה, יודע בקרוב על קשרים אישיים הדוקים שקשר ראש-המשלה עם מיפעל הנושא עליו את שמו של הרצל.

דני אדם

צלב הכרס

עוברים ושבים נעצרו בתמיהה ליד חלון גדול באחד הצריפים שבשכונת נורדיה (מקומו של דינגוף סנטר של היום) בלב תל-אביב. המודעות ה-תלויות בחלון הבטיחו ללקוחות להגשים את מיטב חלומותיהם, לתקן את כל פגמיהם הגופניים והרוחניים. המבטיח: אליעזר פריד (40), ליד ראש-פינה.

בעברית רעועה הציע פריד את סחורתו: החזרת הצבע לשערות מל-בינות, ללא שימוש בצבעים מלאי-כותיים; הצמחת שערות על קרחת; החזרת הנעורים, העלאת והורדת המשקל, ללא הרעבה והתעמלות.

לא היה זה העיסוק היחיד של פריד. הוא הציע לאנשים סקרנים להביא תמונות וכתבי-יד של ידידים ולשמוע מפיו מה אופיים האמיתי וכוננותיהם הנסתרות, של הידידים. ולחובבי אמנות היה לו להציע משהו נוסף: תמונות, פרי מכחולו.

איפה יש כמוני? "אני מוכשר מאוד", הודה השבוע פריד, בלי שמץ של בושה וככנות מדהימה, "כבר גביל 22 נחשבות כפרופסור לכל מיני דברים. הכשרונות שלי התפתחו בשטחים רבים". פריד, הנחשב בעיני עצמו גאון, הדפיס על חשבונו ספר בשם הרופא הטבעי אך אינו מצליח להסביר מדוע אין הספר נמכר. כיצד הוא מטפל בכל הפגמים השונים של הזולת, זה עניינו שלו. הוא מוכן לגלות רק טפח משיטותיו: על הקרחת הוא מורח חומר מיוחד עשוי מצמחים, פטנט שלו. כעבור זמן קצר צומחות השערות המיוחלות.

אפילו היה מגלה את הפטנט שלו, לא כל אחד היה יכול להשתמש בו. יש לי השפעה אישית עצומה על האיש שמקבל ממני טיפול. מסביר פריד.

וכך הוא מתאר את יכולתו האישית העצומה לגבי אנשים שצריכים להשמין או לרדות: "שני סוגי האנשים האלה מקבלים את אותו הטיפול כמעט", מודה פריד, "רק השפעתו האישית עוזרת לאחד לגדל את כרסו ולשני — להוריד אותה!"

הכוח להרכיב ממשלה לאומית-ציונית יחד עם הליכוד והתחיה. חלק מכם נתקף מודרירוח ופיקינירכיים נוכח עמדתו הנחרצת של עזר וייצמן נגד ממשלה בראשות הליכוד. בשנים האחרונות נוכחנו לדעת כי זיקתו לארץ-ישראל דעכה, עד כי כנתה לחלוטין.

האם ייתכן כי נחרצותו של האיש הזה ללכת בקו תבוסתני של כניעה לתכתיבים מצריים-אמריקאיים תוכל גם אתכם ללכת שני אחרי דרכו המתעתעת? ממשלת אחדות לאומית בראשות הליכוד — כן. עזר וייצמן כשר-חוץ וכבעל הכוח

קוראים הרצל ובלפור חקק בטרם יהיה מאוחר

להכתיב את דרכה של הממשלה — לא. התשובה היא לא. לא"ו — לעצור את וייצמן. בטרם יהיה מאוחר.

הרצל ובלפור חקק, מבשרת ציון

שחור הוא יפה

בנק ישראל מסתער על השקל ושער הדולר השחור יורד.

אם זה ימשיך כך, תצטרך ממשלת ארצות-הברית לנקוט בפעולה תקיפה לשיקום תרמיתו של המטבע שלה. שעד לאחרונה היה פופולארי מאוד בישראל. הקהילות היהודיות בעולם יקימו קרן מיוחדת לתמיכה בנפגעי לילנבלום והספרים יאלצו לשכור את שירותיהם של מישרדי-פירסום. אם הם יורקו לג'ינגלים, אני יכול להציע להם ככר עכשוו שניים: "שחור הוא יפה", "שחור מקיר לקיר הוא הקרקע האיתנה שלך".

כד הזכויות שמורות. **אבי דרורי, תל-אביב**

סוף-סוף גילה לנו שר-האוצר מי האחראי לירידה החמורה ביתרות המטבע הזר. אין זה אלא עודד שחר, הכתב הכלכלי החרוץ של הטלוויזיה, שבישר לציבור לפני הבחירות כי עומד להתרחש פיצוח (מבט לחדשות, יום שבת 18.8.84).

טוב באמת שהתגלה האשם. עתה רק נותר לחקור מה חלקו של הרסק הצבאי בהתארכות המילחמה בלבנון, האם אין הכתבים לענייני רוחחה אחראיים למצב המחפיר של המוסדות למפגרים, ומה בדיוק חלקם של הכתבים לענייני התנחלות באירגון המחתרת הטרוריסטית בשטחים.

דפנה גלעד, גבעתיים תוצאות הבחירות העניקו לכם את

קורא ג'מלי לתלות את האפיפיור!

כל מילחמת ישראל, חוזר על הצעתי בדיעה צלולה, ומוכן להתנדב למשימה.

באשר לנשיא ארצות-הברית או לאפיפיור: אם הם היו מתנהגים ועושים את מעשיו של ראש-המחבלים, גם אותם הייתי תולה ברצון. **ברוך ג'מלי, פתח-תיקווה**

לא"ו — לעצור את

וייצמן

מיכתב גלוי לראשי המיפלגות הדתיות (מפד"ל, ש"ס, מורשה, אגו"י). לראש תנועת תמ"ו ולראש תנועת אומץ.

תוצאות הבחירות העניקו לכם את

